

Kontroly označování a evidence

Povinnost chovatelů označovat svá zvířata, evidovat je ve stájovém registru (popř. v registru prasat v hospodářství), hlásit veškeré změny ve stanovené lhůtě do ústřední evidence a zajistit pro tury průvodní list skotu (průkaz koně - pro koně) není pro české chovatele žádnou novinkou. Česká plemenářská inspekce kontroluje dodržování těchto povinností od nabytí účinnosti vyhlášky 136/2004, Sb.

Od roku 2005 do roku 2012 bylo zkontrolováno 1 812 334 turů na 20 575 hospodářství, 196 705 ovcí a koz na 4 529 hospodářství a 662 260 prasat na 2 452 hospodářstvích.

Zjištěné výsledky kontrol ukazují, že došlo k významnému snížení počtu kontrolovaných zvířat, u kterých nebylo zjištěno porušení v oblasti označování a evidence.

V roce 2005 bylo při kontrolách zjištěno 13,1 % turů chybně označených a v roce 2012 pouze 3,5 %.

U ovcí a koz byl od roku 2005 do roku 2012 zaznamenán pokles chybně označených zvířat z 11,5 % na 5,6 % a u prasat ze 7,5 % na 2,4 %.

Uvedené výsledky souvisí s osvětou v této oblasti a v nemalé míře také s vyšší kvalitou ušních známek. Jen těžko lze již očekávat lepší výsledky, protože vždy se musí počítat s provozními ztrátami na pastvinách a ve volném ustájení.

Nedostatky ve **vedení stájového registru** u turů, ovcí a koz jsou minimální a pohybují se od 1,9 % v roce 2005 do 0,7 % v roce 2012. Obdobný trend byl zaznamenán u registru prasat v hospodářství.

Nejvíce problémů však přetrvává v oblasti zasílání **hlášení do ústřední evidence** a to u všech druhů zvířat, na které se tato povinnost vztahuje.

U turů došlo k poklesu zjištěných nedostatků od roku 2005 z 10,7 % na 2,6 % v roce 2012, u ovcí a koz z 20,5 % v roce 2005 na 4,4 % v roce 2012.

Nejvíce nedostatků v zasílání hlášení do ústřední evidence bylo zjištěno u prasat a to 52,1 % v roce 2005 a 22,8 % v roce 2012.

Velkým problémem hlášení do ústřední evidence je **nedodržování zákonné lhůty**, ve které mají chovatelé hlášení do ústřední evidence zasílat.

Tato lhůta je dle platné legislativy **do 7 dnů** ode dne, kdy k narození, úhynu, ztrátě, utracení nebo přemístění zvířete došlo, při narození ovcí a koz se hlášení o narození zasílá **do 7 dnů ode dne označení**.

U prasat je povinnost zasílat hlášení jednou měsíčně, vždy **do desátého dne** následujícího kalendářního měsíce, a to za celý kalendářní měsíc.

Na základě zjištěných nedostatků v oblasti ústřední evidence a naopak poměrně dobrých výsledků při kontrole chovatelské evidence (stájový registr, registr prasat v hospodářství) lze chovatelům **doporučit vedení elektronickou formou (se schváleným softwarem) popř. přes portál farmář**. Tento způsob vedení zajistí jediným zápisem vedení obou evidencí, což může omezit výskyt chyb a současně by nemělo docházet k prodlužování lhůty ke hlášení do ústřední evidence, protože zápis do stájového registru (registru prasat v hospodářství) musí být proveden bezodkladně tak, aby údaje v něm uvedené byly aktuální.

Výskyt turů s **chybějícími nebo neplatnými průvodními listy** byl v roce 2005 1,5 % a v dalších letech poklesl pod jedno procento.

Kontrola dodržování výše zmíněných povinností je dána legislativou a chovatelé jsou ke kontrolám vybírání analýzou rizika 3 % hospodářství s chovem turů, 3 procenta

hospodářství s chovem ovcí a koz a 1 % s chovem prasat. Pro kontroly podmíněnosti je vybíráno 1 % žadatelů.

Kriteria pro zařazení do analýzy rizika jsou včasné předávání správných a úplných údajů do ústřední evidence, veterinární a zoohygienické podmínky, dřívější nálezová situace, výše ročních finančních podpor, výsledky kontrol v uplynulém období, významné změny, ke kterým na hospodářství došlo v minulém období, popř. další kriteria stanovená členským státem.

Informace pro žadatele o dotace:

V návaznosti na dotační titul podle článku 68 Nařízení Rady č. 73/2009 a dle Nařízení vlády č. 60/2012, Sb., o stanovení některých podmínek pro poskytování zvláštní podpory pro zemědělce na tele masného typu, na krávy chované v systému s tržní produkcí mléka a na bahnice, popř. kozy pasené na travních porostech a podle Nařízení vlády 75/2007, Sb., o podmínkách poskytování plateb za přírodní znevýhodnění v horských oblastech, oblastech s jinými znevýhodněními a v oblastech Natura 2000 na zemědělské půdě, ve znění pozdějších předpisů a Nařízení vlády 79/2007, Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření (na skot starší 6 měsíců) delegoval Státní zemědělský a intervenční fond na Českou plemenářskou inspekci kontroly žadatelů o výše zmíněné dotační tituly. Od letošního roku nově i kontroly žadatelů o národní doplňkové platby k přímým podporám - Top Up podle Nařízení vlády č. 112/2008 novelizovaném nařízením vlády č. 332/2012 Sb.

Zkušenosti z kontrol provedených v roce 2012 ukazují, že stále **přetrvávají problémy**, které jsou zmiňované výše a to zejména v **oblasti hlášení do ústřední evidence**. **Největším problémem kontrol v roce 2012** bylo opožděné hlášení do ústřední evidence, zejména pozdní hlášení data narození u telat masného typu.

Z těchto důvodů chceme žadatelům o výše zmíněné dotační tituly připomenout **co bude požadováno při kontrolách žadatelů v roce 2013**.

Při těchto kontrolách je ověřováno zda zvířata na která je podaná žádost o podporu, splňují **základní požadavky na označování a evidenci**.

Tyto požadavky jsou následující:

- zápis ve stájovém registru,
- nahlášení zvířete v ústřední evidenci a to včas a správně,
- údaje v ústřední evidenci se musí shodovat s údaji ve stájovém registru,
- případné přísuny a odsuny musí být doloženy jinými doklady (např. účetní doklady, veterinární osvědčení, kafilerní lístek apod.),
- předložení platného průvodního listu skotu, u koní průkazu koně (při kontrole intenzity)
- označení zvířete musí být v souladu s platnou legislativou.

POZOR !!!!!!!!!!!!!!!

TUŘI:

- Zvíře, které **ztratilo jednu ušní známku**, se považuje za zjištěné (způsobilé pro platbu) za předpokladu, že ho lze jednoznačně identifikovat podle ostatních prvků systému pro identifikaci a evidenci skotu, tzn. zápisu ve stájovém registru, ústřední evidenci a předložením platného průvodního listu skotu.
- Pokud **jedno zvíře v hospodářství ztratilo obě ušní známky**, považuje se za zjištěné (způsobilé pro platbu) za předpokladu, že ho lze jednoznačně identifikovat podle stájového registru, platného průvodního listu skotu, ústřední evidence nebo jinými prostředky stanovenými v Nařízení (ES) č. 1760/2000, a za předpokladu, že **držitel může prokázat, že již přijal opatření na nápravu situace před oznámením kontroly na místě (prokazatelně doloží zaslanou objednávku duplikátů ušních známek)**.

OVCE A KOZY:

- Ovce nebo koza, která ztratila jednu ušní známku, se považuje za zjištěnou za předpokladu, že ji lze identifikovat prostřednictvím prvního identifikačního prostředku podle čl. 4, odst. 2 písmene a) Nařízení Rady č. 21/2004 a za předpokladu, že jsou splněny všechny ostatní požadavky na identifikaci a evidenci ovcí a koz.
- **V praxi to znamená, že pokud má být zvíře uznáno způsobilé pro platbu (zjištěné) musí mít minimálně 1 ušní známku a musí být splněny požadavky na evidenci tak, jak je uvedeno výše.**

TELATA MASNÉHO TYPU:

- U telat uvedených na žádosti se ověřují **základní požadavky na označování evidenci**.
- Tele uvedené na žádosti musí mimo jiné i splňovat požadavek, že jeho **otec je býk zapsaný v ústředním registru plemeníků**. V případě důvodného podezření, že otcem telat uvedených na žádosti by mohl být býk nezapsaný v ústředním registru plemeníků jsou u vzorku zvířat odebrány chlupy na stanovení testu paternity pomocí DNA. Je-li laboratoří imunogenetiky zjištěno, že otec deklarovaný ústřední evidencí nesouhlasí u většiny testovaných vzorků je na chovateli, aby doložil průkaznost původu i u ostatních telat, na které žádá o podporu. Pokud chovatel věrohodně nedoloží (výsledek z laboratoře imunogenetiky) průkaznost původu, resp. otce zapsaného v ústředním registru plemeníků u ostatních telat ze žádosti, budou i tato telata vyhodnocena jako nezpůsobilá pro platbu.

Spolehlivost dodržení podmínek stanovených pro poskytnutí podpor je zajištěna formou kontrol na místě **u 5 % žadatelů**.

Pokud žadatel **neumožní provedení kontroly** na místě, žádost o dotyčnou podporu bude **zamítnuta**.

Zdenka Majzlíková

Česká plemenářská inspekce